

Ajankohtaista STM:n kärkihankkeisiin liittyvästä valmistelusta Kaakkois-Suomessa

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE)

valtiovavustusten haku avautui 1.9. ja päättyy 4.11.2016. Valtiovavustusta voi hakea hankkeille, jotka kohdistuvat yhteen tai useampaan LAPE-muutosohjelman kehittämiskokonaisuuksista, joita ovat:

1. Lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuvan toimintakulttuurin edistäminen
2. Matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen
  - Perhekeskustoimintamalli
  - Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lapsen ja nuoren hyvinvoinnin tukena
3. Erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittäminen

Kymenlaaksossa valmistellaan valtiovavustushakemusta hankkeelle, joka kohdistuu sekä matalan kynnyksen palvelujen että erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittämiseen. Tässä perhekeskustoimintamalli, monitoimijainen arviointi, erityisosaamisen liittäminen osaksi pe-

rustason palveluja ja monialainen yhteistyö ja osaamisen yhdistäminen erityistason palveluissa ovat keskeisiä teemoja. Kehittämiskokonaisuuksia poikkileikkaavia teemoja ovat mm. asiakkaiden osallisuus, digitalisaation mahdollisuudet ja monitoimijuus.

Etelä-Karjalassa valmistellaan hanketta, johon sisältyvät kaikki muutosohjelman kehittämiskokonaisuudet. Molempien maakuntien hankevalmisteluryhmissä on edustus lasten, nuorten ja perheiden palveluista julkiselta sektorilta, kolmannelta sektorilta sekä seurakunnista. Socom on mukana Kymenlaakson valmisteluryhmässä hankevalmistelua koordinoivassa roolissa ja Etelä-Karjalassa valmisteluryhmän jäsenenä. Päätökset LAPE-valtiovavustushakuun jätetyistä hankkeista ovat odotettavissa joulukuussa 2016 ja hankkeiden on tarkoitus käynnistyä vuoden 2017 alusta.

Osatyökykyisille tie työelämään (OTE)

Sekä Etelä-Karjalassa että Kymenlaaksossa on kiinnostusta myös hankevalmisteluun syys-lokakuun vaihteessa avautuvaksi odotetussa rahoitushaussa kärkihankkeeseen Osatyökykyisille tie työelämään (OTE) ja siinä erityisesti ”Mallit työllisyyteen ja osallisuuteen” -projektiin. Tässä kärkihankkeessa tavoitellaan muutosta osatyökykyisten asemaan työmarkkinoilla siten, että he pysyvät työelämäs-

sä tai työllistyvät nykyistä paremmin. Keskeisenä keinoina ovat asiakaslähtöinen yhteistyö ja palveluohjaus eri toimijoiden välillä, jotta osatyökykyinen henkilö saa työllistymiseensä oikeaan aikaan oikeanlaista tukea.

Yhteistyöterveisin
Socomin väki

Ajankohtaista henkilökohtaisen avun keskuksessa

Henkilökohtaisen avun keskus Henkassa autetaan, ohjataan ja neuvotaan vaikeavaikeavammaisia henkilöitä toimimaan avustajan työnantajana. Neuvonta tapahtuu pääasiassa puhelimitse, mutta tarvittaessa myös kotikäynneillä. Työnantajille avustajia välitetään sekä lyhyt- että pitkäaikaisiin työsuhteisiin. Välitystyössä on hyödynnetty 1.4.2016 lähtien Avustajainfo.fi-verkkopalvelua, jonka käyttöön opastetaan rekisterissämme olevat henkilöt. Henkilökohtaisen avun keskus Henkan työntekijät haastattelevat henkilökohtaisesti kaikki henkilökohtaisiksi avustajiksi haluavat henkilöt.

Yhteistyö kuntatoimijoiden kanssa jatkuu edelleen tiiviinä. Henkka järjestää työkokouksia vammaispalveluiden henkilökunnalle kaksi kertaa vuodessa. Seuraava tapaaminen on 22.11.2016. Tapaamisen sisältö ja paikka selviävät myöhemmin.

Lappeenrannassa järjestetään päivän mittainen Henkilökohtaisen avun päivä 2.11.2016 Lappeenrannan kaupungin valtuustosalissa. Mukana järjestelyissä ovat Eksote, Valkealan opisto ja Socom. Tilaisuus on tarkoitettu henkilökohtaisen avun päätöksen saaneille, henkilökohtaisille avustajille, terveyden- ja sosiaalihuollon henkilöstölle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Aiemmin järjestetyillä päivillä on paikalla ollut yli 100 asiasta kiinnostunutta henkilöä. Vastaava tapahtuma Kymenlaaksossa pidettiin Kotkas-

sa 13.5.2016, ja järjestelyissä mukana olivat Socomin lisäksi Kotkan kaupunki, Pyhtään kunta ja Valkealan opisto. Tilaisuudet ovat osallistujilta saadun palautteen mukaan tärkeitä ja niitä tultaneen jatkamaan edelleen. Edellisten tilaisuuksien materiaalit löytyvät Henkan tietopankista sivulta <http://www.socom.fi/tietopankki/>, samoin myös tulevan tapahtuman materiaalit tapahtuman jälkeen.

Säännöllisen asiakaspalautteen kehittämistyö jatkuu. Asiakaspalautekysely työnantajille toteutetaan syksyn 2016 aikana. Tulokset löytyvät myöhemmin Henkan sivuilta. Avustajille vuonna 2015 tehdyn kyselyn tulokset löytyvät Henkan sivuilta, voit lukea ne [täältä](#). Työnantajille ja kuntatoimijoille vuonna 2014 tehtyjen kyselyjen tulokset ovat luettavissa [täältä](#). Henkilökohtaisen avun keskuksen internetsivujen etusivulta löytyy myös avoin [palautelomake](#), jolla voi antaa palautetta Henkan toiminnasta joko nimellä tai anonyymisti.

Henkka etsii jatkuvasti uusia avustajia muun muassa lehti-ilmoittelun, oppilaitosesittelyiden sekä TE-toimistojen ja muiden julkisten tilojen ilmoitustaulujen avulla. Myös sosiaalista mediaa hyödynnetään tiedottamisessa ja uusien avustajien etsinnässä.

Henkan yhteystiedot löytyvät viimeiseltä sivulta.

PRO SOS - uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa

Valtakunnallinen ESR-rahoitteinen PRO SOS -hanke (1.8.2016-31.12.2018) edistää sote-uudistusta ja tukee sosiaalihuoltolain vaikuttavaa, tehokasta ja innovatiivista toimenpanoa valtakunnallisesti ja Kaakkois-Suomen alueella. Pää toteuttajana toimii ja hanketta hallinnoi Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA. Lisäksi hankkeeseen osallistuu viisi muuta sosiaalialan osaamiskeskusta meidän oman Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socomin lisäksi. Hankkeeseen osallistuu omalta alueeltamme Kotka, Kouvola, Hamina ja Eksote (Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari ja Imatra).

Hanketta käynnistellään nyt syksyn aikana ja parhaillaan kootaan kehittäjätiimejä ja yhteyshenkilöitä mukana olevien kuntien toimijaverkostosta. Tavoitteena on tiivistää monialaisen yhteistyön käytäntöjä palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelmien laatimisessa. Lisäksi tavoitellaan sosiaalityön menetelmällistä uudistamista asiakkaita osallistavien ja heidän elämänhallintaansa tukevien menetelmien suuntaan. Hankkeen suunnitelma tarkentuu vielä syksyn aikana ja toimenpiteistä tiedotetaan tarkemmin seuraavassa Socomin tiedotteessa. Hankkeen toteutuksesta vastaa projektikoordinaattori Pirkko Haikara.

Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä -työtä ja osallisuutta nuorille hanke (Jobi)

Yhdistysinfo.fi -verkkopalveluun uusia toiminnallisuuksia

Yhdistysinfo.fi -verkkopalvelu on jo pitkään palvellut Kaakkois-Suomen ja Loviisan alueen asukkaita, järjestöjä ja kuntatyöntekijöitä järjestötiedon löytämisessä. Keväseen 2017 mennessä palvelun tekninen alusta vaihtuu avoimen lähdekoodin järjestelmään ja samalla sivustolle tulee useita uusia toiminnallisuuksia tukemaan yhdistystoiminnan toteuttamista ja viestintää.

Järjestöille sivusto on ilmainen palvelu tiedottaa omista tapahtumista, uutisista, tilaisuuksista ja vapaaehtoistoiminnan tehtävistä. Uutuutena yhdistyksille on tulossa palveluun ”oma profiili” sisällön tuottamiseen ja hallintaan. Jatkossa profiilissa vanhoja tapahtumia voi kopioida uusien pohjaksi, mikä nopeuttaa sisällön päivitystä. Lisäksi yhdistys voi profiilissa mm. ilmoittaa omia vuokrattavia tilojaan sekä saada tilastotietoa ilmoitetusta toiminnasta.

Tulevaisuudessa palvelu on entistä monipuolisempi kanava oman järjestötoiminnan markkinointiin, jota myös alan ammattilaiset voivat hyödyntää kansalaisten ja asiakkaiden ohjaamiseen ja osallistamiseen.

Yhdistysinfo.fi -sivusto kuuluu valtakunnalliseen www.toimeksi.fi -verkkopalvelukokonaisuuteen, jossa on mukana meidän lisäksi Espoo, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Lappi, Lohja ja Keski-Suomi. Uudistustyön tekninen toteuttaja on Trimedia Oy Jyväskylästä.

Järjestökenttä täynnä opiskelijalle oppimisen mahdollisuuksia

Jobi-hankkeen yhtenä tavoitteena on ollut oppimisympäristöjen laajentaminen järjestökenttään ja sitä kautta tarjota nuorille mahdollisuuksia tutustua ja sitoutua järjestötoimintaan ja vapaaehtoistyöhön jo opiskeluaikana.

Hankkeemme aikana on hyödynnetty ja tuotu esiin järjestökentän lähes rajattomat mahdollisuudet sosiaali- ja terveysalan ammatillisena oppimisympäristönä.

Kevään 2016 aikana Saimaan ammattikorkeakoulun 52 sosionomiopiskelijaa suoritti projektiopintojaan 16 eri järjestössä. Opiskelijat mm. kehittivät ja käynnistivät kokonaan uusia toimintoja ja olivat mukana erilaisissa ohjaus- ja suunnittelutöissä sekä tarkastelivat oppimistehtävissään järjestön toimintaa, tavoitteita ja sen tarjoamia vapaaehtoistyön ja oppimisen mahdollisuuksia. Opiskelijat olivat myös analysoimassa, tukemassa ja kehittämässä järjestöjen viestintää soveltamalla liiketaloudesta ja markkinoinnista tuttua Mystery Shopping –menetelmää. Lisäksi 37 sosionomiopiskelijaa ja viisi terveydenhoitajaopiskelijaa suorittivat ammatillisen harjoittelun yhteensä 20 eri järjestössä. Aikaisemmin terveydenhoitajaopiskelijat eivät ole hyödyntäneet järjestöjä ammatillisessa harjoittelussa.

Nyt syksyllä 2016 on päästy myös upeasti vauhtiin järjestö-oppilaitosyhteistyössä. Opiskelijat ovat tuottamassa ja ideoimassa 22 järjestölle sisältöä Yhdistysinfo.fi –verkkopalveluun, projektiopiskelijoita on 16 eri järjestössä, yhdistysten kanssa on yhteistyössä aloitettu vapaaehtoistoiminnan opinnollistamisen pilotointi. Sosionomeja on harjoittelussa ainakin 15 eri järjestössä ja 9 terveydenhoitajaopiskelijaa on 8 eri järjestössä. Lisäksi opinnäytetöitä on aloitettu yhteistyössä Autismiliiton, SPR:n ja 4H-yhdistyksen kanssa.

Nuorten rekrytointia järjestöjen työntekijöiksi ja vapaaehtoisiksi on siis edistetty monella tapaa. Lisäksi oppimistehtävillä on tuettu järjestö- ja vapaaehtoistyön merkityksen

ymmärtämistä tärkeänä osana palvelujärjestelmää, osallisuuden vahvistajana, kansalaisvaikuttamisen keinona ja työllistäjänä.

Hankkeemme osatoteuttaja Saimaan ammattikorkeakoulu on tehnyt valtavan hienoa työtä ja mielestäni hankkeen tavoitteet on näiltä osin ylitetty monenkertaisesti. Kiitos kuuluu Saimaan ammattikorkeakoulun lehtori Sanna-Leeana Mikkoselle, yliopettaja Anja Liimataiselle, lehtori Sami Lanulle, lehtori Timo Hynyselle sekä tietysti mukana olleille opiskelijoille ja järjestöille! Olen tekemästänne työstä tavattoman ilahtunut ja ylpeä!

Hankkeen keskeisempiä tuloksia esitellään loppuseminaarissa torstaina 1.12.2016 klo 9-12 Saimaan ammattikorkeakoululla. Tarkempi ohjelma ja ilmoittautumisohjeet julkaistaan pian hankkeen sivuilla <http://jobihanke.blogspot.fi/>.

Heini Maijanen

Projektipäällikkö

Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä – työtä ja osallisuutta nuorille -hanke

Työtä nuorille ja hyvinvointia ikääntyneille kulttuurista – Paletti II

Paletti II Taiteilijan näkökulmasta - Lulu Jokinen

Hankkeen aikana pidin taidetyöpajoja ikääntyneille ihmisille. Oli todella opettavaista tavata ihmisiä eri elämäntilanteissa. Monella oli muistisairautta tai fyysisiä vammoja. Huomasin pian, että osallistujalla oman työn arvostaminen tai edes työskentelyn aloittaminen oli hankalaa. Monella ei ollut kosketusta kulttuuriin, joten he eivät osanneet kertoa mistä pitävät. He eivät osanneet toivoa tai kaivata jotain, jota ei ole ollut tarjolla tai osana heidän elämäänsä. Ryhmäteokset olivat oiva tapa kasvattaa rohkeutta itseilmaisuuksiin, sillä siinä jokainen pystyi osallistumaan omalla tavallaan, juuri sen verran kun halusi tai kykeni. Lopulta syntyi yhtenäisen ja ihastuttava teos, jossa jokaisen oma jälki erottuu. Näin sai tunteen valmiiksi saattamisesta ja osallistumisesta, sekä yhteisöllisyydestä.

Eräs iäkkäiden ja muistisairaiden rouvien ryhmä oli kovasti sitä mieltä, ettei heistä enää olisi tekemään mitään. Yksi ei nähnyt, yksi väsyi nopeasti, ja monella vain toinen käsi oli kunnossa. Sanoin, että toimin tarvittaessa toisena kätenä ja ohjaan näkevinä silminä. Päätin tehdä heidän kansaan ryijyn, joka kudottiin käsillä lakanakuteista ja väritettiin akryyliväreillä. Teimme myös lettejä sekä maalasimme kuvia kangaspaloihin, jotka lopulta solmittiin kiinni ryijyyn. He olivat viimeiseen asti epäroineet lopputulosta, mutta kun kaikki osat koottiin valmiiksi ryijyksi ja nostettiin seinälle, oli ihastus käsin kosketeltavaa. Työskentelyn keskellä kerrottiin tarinoita elämästä ja opittiin uutta. Käsillä tekeminen ja kankaan koskettaminen toi heille muistoja kodista. (Kuva oikealla)

Kiersimme pitämässä työpajoja henkilökunnalle, koska tiedämme heidän olevan tärkeä avain ikäihmisten palveluiden kehittymiselle. He rohkaisevat aran ja väsyneen

ihmisen kokeilemaan jotain uutta – ja käsittelemään omaa elämäänsä palatessaan itseilmaisun äärelle. He ovat mahdollistaja tai lannistaja, jonka mielipiteeseen iäkäs asiakas luottaa ja jonka katse riittää kertomaan kannattaako tänään osallistua yhteiseen toimintaan vai ei. Työpajoissa keskustelimme asioista, jotka taiteilijan kannattaa ottaa huomioon työskennellessään ikäihmisten kanssa tai laitosympäristössä, sekä siitä miten taide voisi vaikuttaa heidän asiakkaisiinsa.

Minun on myönnettävä, että vastaanotto ei ole aina ollut ideaalia. Elämme muutoksen aikaa, eikä muutoksista pidetä työympäristössä. Taasko tulee se maalari, joka tämän nyt ottaa hoitaakseen? Taidetoimintaa saatetaan pitää ylimääräisenä vaivana. Halutaan vain selvittää päivästä ja omista askareista. Hanke onkin auttanut siinä, että löydetään - tehdään hetki taiteelle kalenteriin.

Perintökaaren rahasto – Taidetta vammaispalveluihin

Taiteilijana minua kiinnostaa sattumanvaraisuus, rehellisyys ja aitous. Minusta on jännittävää, että en koskaan voi tietää millainen kuva syntyy asiakkaiden kanssa. Ryhmäteosta tehdessä tarkkailin ja omaksuin jokaisen osallistujan oman kädenjäljen ja prosessin, ja voin niin ohjata teoksen muotoutumista. Värikartasta sai osoittaa juurin sen haluamansa värin, jonka sitten sekoitin heille. (Kuvalla)

Myös ongelmanratkaisu viehättää. Monella asiakkaalla on joku haaste, tai jopa luultu este itsensä ilmaisuun. Uskon, että jokaiselle löytyy keino luomiseen. Siihen täytyy olla mahdollisuus. Pian poikkeus muuttuikin säännöksi. Toistuva ilmiö eri paikoissa oli se kun henkilö, jolla ei oletettu olevan kykyä tai tahtoa ottaa osaa taiteelliseen tekemiseen, ryhtyikin keskittyneesti mukaan maalaamaan tai muotoilemaan ja teki sen ilolla. ”Meidän pitää jatkossa tarjota tällaista hänelle. Katso nyt!”

Kehitysvammaisten yksiköissä nautin työskentelystä todella paljon. Osallistujat olivat rohkeita, ja huomasin miten yhteispeleimme kehittyi jatkuvasti. Joukossa on aina innokkaita ihmisiä, jotka ensimmäisenä heittäytyvät luomaan. Pikkuhiljaa, kerta kerralta sain kuitenkin houkutteltua mukaan myös ne, jotka eivät usein halunneet edes

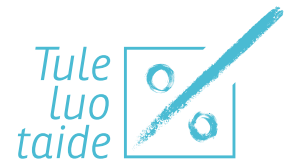
poistua huoneestaan. Uskon, että oli todella tärkeää että mukava ajanvietto yhdessä taiteillen tapahtui säännöllisesti ja tiettyyn aikaan. Näin jokainen sai omaan tahtiinsa totuttautua uuteen arjen lisäykseen. Henkilökunta oli pääosin erittäin omistautunutta ja he olivat innoissaan taideprojekteista.

Hankkeen aikana olen päässyt todistamaan todellista liikehdintää kentällä. Pilottien ansiosta oli huomattu, miten suuri vaikutus kulttuurilla oli ihmisten hyvinvointiin ja mielentilaan. Minulle alkoi selkeytyä ajatus siitä, miten laajasti sosiaali- ja terveysalalla taiteilijan osaamista voitaisiin hyödyntää. Taiteilijoiden palveluista ollaan valmiita maksamaan. Kaikkiin projekteihin ei siis tarvitse hakea apurahaa. Tiesin tahtovani yrittäjäksi ja perustinkin toiminnan Lulu Jokinen. Ideat tai päättäväisyys eivät minulta lopu kesken.

Minulla on tunne, että pinnan alla kuplii. Kehitystä on alkanut tapahtua. Mielessäni vilisee ideat ja mahdollisuudet. Verkostoitumisen tärkeys on todistanut itsensä. Odotan innolla tulevaa ja haluan olla mukana tässä murroksessa. Omaan tulevaisuuteeni minä tässä vaikutan - vaikutan siihen, millä tavoilla omaa terveyttäni ja hyvinvointiani tuetaan, kun itse ikäänny.

Lulu Jokinen ja Päivimaria Seppänen

**Paletti2 -hankkeen
blogi löytyy [tästä](#)
[linkistä](#)**

Kulttuuripolku Senioreille

Sekä ikääntyvien määrän kasvun että eliniän odotteen nousun myötä sosiaali- ja terveystaloudet joutuvat ratkomaan uudella tavalla kysymyksiä siitä, miten ja millä resursseilla tulevaisuudessa varmistetaan ikääntyvien asianmukainen hoito ja arvokas vanhuus. Lisäksi julkisen talouden tilanne asettaa tähän omat haasteensa. Olennaista on, että haasteisiin pystytään vastaamaan yhä enemmän ennaltaehkäisevillä toimilla, joiden avulla voidaan mahdollisesti välttää vaativimmat ja taloudellisesti raskaammat sote-palvelut. Tämä on yksilön mutta myös julkisten sote-palvelujen rahoituksen näkökulmasta tavoiteltavaa. Kulttuuripalvelujen sisällyttäminen luontevana osana sote-palveluihin voi olla osaltaan antamassa ratkaisuja tulossa oleviin haasteisiin.

Kulttuurin saaminen luontevaksi osaksi julkisia sote-palveluja vaatii uudenlaisten pysyvien rakenteiden luomista. Jotta kulttuuri tulisi osaksi rakenteita, on kulttuurin ja soten kohdattava niin asenteellisella, palvelurakenteiden kuin rahoituksenkin tasolla.

Kulttuuripolku senioreille-hankkeessa tarkastellaan palvelurakenteita kolmesta näkökulmasta: sote-palveluiden, taiteilijoiden ja ikääntyvien näkökulmista.

Sote-palvelujen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana tulee olla asiakkaan palvelutarpeet sekä toiveet. Moniammatillisesti tuotetut sosiaali- ja terveystaloudet voivat antaa uusia keinoja ikäihmisen toiminnallisen arjen tukemiseen ja ylläpitoon. Hankkeessa tarkastellaan tekijöitä, joiden avulla taide ja kulttuuri saadaan nivottua osaksi ikäihmisten arkipäivän sote-palveluja. Henkilöstön, niin sote- sektorilla kuin kulttuuripuolellakin, valmiudet, osaaminen ja asenteet nousevat uudenlaisten toimintamallien juurruttamisessa ja käytännön työn sujuvuudessa merkittävään rooliin.

Taiteilijan näkökulmasta sote-palveluihin sisältyvä taide ja kulttuuri voidaan nähdä uutena erikoistumisalana. Tällöin uusilla rakenteilla ja toimintamalleilla voidaan nähdä olevan myös merkittävä vaikutus taiteilijoiden työllistymiseen. Nähtävissä on, että tulevaisuudessa sote-palveluissa keskitytään yhä tiiviimmin ydintehtävien hoitamiseen ja tarvittavat muut toimintaa täydentävät ja tukevat palvelut hankitaan

ostopalveluina. Sote-palvelujen tarjoaminen on useilla lailla säänneltyä, minkä vaikutukset myös taiteilijan tulee ottaa huomioon taide- ja kulttuuripalvelujen tuottamisessa sote-sektorille. Asiakkaiden tarpeiden, toimintalogiikan ja ansaintatapojen ymmärtäminen ja omaksuminen osana omaa työtä on ollut tähän saakka taiteilijoille vielä varsin uutta. Tällainen ymmärrys on kuitenkin eräs olennainen edellytys taiteen ja kulttuurin sekä sote-palvelujen kohtaamiselle.

Tarkastelun lähtökohtana on ikääntyneiden parempi toiminnallinen arki. Ikääntyneiden näkökulmasta onkin tärkeää tarkastella sitä, mitkä ovat aidosti heidän valmiutensa, tarpeensa ja toiveensa toimivan ja vanhuutta kunnioittavan arjen varmistamiseksi. Yhtälailla kuin muillekin ikäryhmille, taide ja kulttuuri antaa ikääntyneille kokemuksia, elämyksiä ja mahdollistaa sosiaalista kanssakäymistä. Lisäksi ikääntyneiden kohdalla elinpiirin jo muutoin kaventuessa koetut elämykset voivat nousta hyvinkin merkittävään rooliin, kun tarkastellaan tekijöitä, jotka lisäävät ja tukevat ikääntyneiden sekä henkistä että fyysistä toimintakykyä. Taide ja kulttuuri ovat ikääntyneiden kohdalla useista eri tekijöistä johtuen olleet usein satunnaisesti, mutta myös ikääntyneiden valmiuksiinsa nähden hankalasti saavutettavissa. Taide- ja kulttuuripalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen tulee ottaa osaksi sote-palveluiden rakenteiden ja toimintatapojen uudistamista tulevaisuuden tarpeisiin vastaamiseksi.

Hankkeessa tarkastellaan rakenteita ikäihmisten päivätoiminnan kautta. Yhteistyökumppaneina ovat Eksote, Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimi ja Parikkala. Päivätoiminnan asiakkaille tarjotaan taidetyöpajoja sekä mahdollisuus osallistua koululaisten kulttuuripolun tapahtumiin. Kotona asuville ikäihmisille tarjotaan yhteistyössä Lappeenrannan Musiikkiopiston kanssa musiikkitoimintaa, joka on tunnettu nimellä ”Mummomuskarit”.

Päivi Kortelainen ja Päivimaria Seppänen, Kulttuuripolku senioreille -hanke

Kansa-koulu –hanke Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano

Kirjaamisvalmentajien valmennukset käynnistyivät Lappeenrannassa

Kansa-koulu-hankkeen kirjaamisvalmentajien valmennusten ensimmäisen vaiheen valtakunnallinen koulutuskiertros on alkanut. Lappeenranta aloitti toisena koulutuspaikkakuntana Socomin aluekoordinaattori Jaana Tainan johdolla. Kirjaamisvalmentajien valmennuksessa sosiaalialan ammattilaisia valmennetaan uuden asiakasasiakirjalain mukaiseen, valtakunnallisesti yhtenäiseen kirjaamiseen. Ensimmäisenä valmennuspäivänä 7.9. Lappeenrannan kaupungintalolla paikalla oli 17 sosiaalialan ammattilaista.

Uusia mahdollisuuksia uudella kirjaamistavalla

Eksoten lapsiperheiden peruspalvelujen sosiaalityöntekijä Maija Vakkuri on yksi Lappeenrannan kirjaamisvalmennukseen osallistuvista.

-Ilmoittauduin kirjaamisvalmentajaksi, kun omassa työyksikössä etsittiin vapaaehtoisia ja esimieskin kehotti harkitsemaan asiaa. Sain valmennuksesta mielestäni riittävästi tietoa, ja pidin tärkeänä sitä, että valmennus oli hyvin suunniteltu, Maija kertoi.

Maija pitää kirjaamista oleellisena ja kiinnostavana osana sosiaalityöntekijän työtä. Sen voisi kuitenkin tehdä nykyistä tehokkaammin. -Toivon, että määrämuotoisuus kirjaamisessa auttaa tässä asiassa. Määrämuotoisuus mahdollistaa myös jatkossa tilastojen keräämisen, mikä on tärkeää työn näkyväksi tekemisessä. Asiakkaan kannalta määrämuotoisuus selkiyttää ja lisää tietoa siitä, millaista tietoa asiakkaan tilanteesta kirjataan, pohti Maija.

Ensimmäisen päivän tunnelmia

-Ensimmäisenä valmennuspäivänä purettiin ennakotehtävä, mikä suuntasi ajatuksia päivän sisältöön. Tarkemmin käytiin läpi kirjaamisen perusasioita, etiikkaa ja asiakaslähtöisyyttä. Erityisen kiinnostava osio, joskin vähän monimutkainen, oli sosiaalipalvelujen luokitus ja sosiaali-

huollon asiakastietomalli, Maija kertoi. Hänen mukaansa arjen työssä ei aina kiinnitä huomiota rakenteisiin, jolloin kokonaisuus saattaa hävitä mielestä. -Osio muistutti siitä, kuinka isosta kokonaisuudesta puhutaan, kun puhutaan sosiaalihuollon kirjaamisesta. Innostuneen ja asiantuntevan valmennusryhmän kanssa oli todella antoisa päivä ja odotankin jatkoa mielenkiinnolla, iloitsi Maija.

Miten jatkossa?

-Määrämuotoinen kirjaaminen poikkeaa totutusta kirjaamistavasta paljon. Maija ennakoiki, että tämä tulee herättämään paljon kysymyksiä ja keskustelua. Erityisen mielenkiintoisena hän piti näkemystä siitä, että määrämuotoisella kirjaamisella voitaisiin säästää jatkossa aikaa esimerkiksi asiakastapaamisille.

Lappeenrannan valmentajavalmennus jatkuu vielä kolmena päivänä. Tämän jälkeen vastavalmistuneet kirjaamisvalmentajat saavat todistukset ja pääsevät aloittamaan valmennukset omassa organisaatiossaan.

Teksti on julkaistu Kansa-koulu-hankkeen Liitutaululla, jonka löydät osoitteesta

www.socom.fi/kansa-koulu/liitutaulu

Liitutaululta voit lukea Kansa-koulu-hankkeen ajankohtaisista asioista tekijöiden itsensä kertomana.

Socomin aluekoordinaattori Jaana Tainan tavoitat puhelimitse 050 572 6055 tai sähköpostitse jaana.taina@socom.fi.

MASTOsta kuuluu

MASTO – Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden kehittäminen ESR-hanke Kaakkois-Suomen alueella vuosien 2016 – 2017 aikana

MASTO-hankkeessa alkaneeseen syksyyn kuuluu monenlaista. On oltu mukana esittelemässä hanketta Uusien alkujen festivaalilla Haminassa 6.9., ELY-keskuksen järjestämässä Maahanmuuttajien kotoutuminen ja kolmas sektori -seminaarissa 13.9. sekä ELY:n nuorten hankkeet -tapahtumassa Kouvolan kaupungintalolla 23.9.-16.

Kehittämistyötä tehdään monella rintamalla: jatketaan tiedonkeruuta maahanmuuttajien palveluiden kanssa toimivien tahojen välisestä yhteistyöstä ja toteutetaan erilaisia työpajoja, jatketaan toimintamallien rakentamista ja testaamista maahanmuuttajanaisten osaamisen kartoittamiseksi, kulttuuripakettien rakentamista sekä vertaisryhmätoiminnan suunnittelemista.

Työpajoja toteutetaan kahdella eri mallilla, joista Unelmajonoja on järjestetty Kymenlaaksossa ja niihin on osallistunut 34 naista ja 4 miestä. Osaajapajat alkavat Lappeenrannassa ja ne on kohdennettu jo pidemmällä kotoutumisessa oleville koulutetuille naisille.

Pajojen jälkeen voidaan osaamiskartoitusta vielä syventää henkilökohtaisissa tapaamisissa. Loppuvuoden ja ensi vuoden aikana järjestetään Osaajatoreja, joissa maahanmuuttajaosaajat voivat kohdata potentiaalisia työnantajia ja järjestötoimijoita. Maahanmuuttajia ohjautuu myös koulutukseen, vapaaehtoistyöhön ja yrittäjyyteen. Yrittäjyyspolun alussa on tässä vaiheessa useita naisia sekä Kymenlaaksossa että Etelä-Karjalassa.

Kartoitimme syyskuussa Webropol-kyselyllä Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa maahanmuuttajien kanssa toimivien tahojen yhteistyöverkosta ja yhteistyön toimivuutta,

toimijoiden kokemusta yhteistyöstä saamastaan hyödyistä ja omasta panoksesta yhteistyöhön sekä kehitettäviä asioita yhteistyössä. Kysely lähti noin 70:lle henkilölle tai toimijataholle.

Vastauksien perusteella kokoamme yhteistyökartan (Arvoverkko) yhteistyön näkyväksi tekemiseksi ja kehittämiskohteiden löytämiseksi. Loka-marraskuussa järjestettävissä Arvoverkkotyöpajoissa, joita järjestetään yksi Etelä-Karjalassa 27.10. ja kaksi Kymenlaaksossa 3.11. ja 10.11.-16, käydään kyselyn pohjalta koottuja kartoja läpi ja yhdessä etsitään toimenpiteitä löydettyihin kehittämiskohteisiin. Tavoitteena on luoda paremmat ja laadukkaammat palveluprosessit maahanmuuttajille.

Masto-hanketta hallinnoi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom ja kumppaneita ovat Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Saimaan ammattikorkeakoulu, Wirma Lappeenranta sekä alueen kunnat, kuntayhtymät ja monikulttuurisuuskeskukset.

Pia-Stina Repo, Masto -hankkeen projektipäällikkö

Yes We Can uudistaa kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa Etelä-Karjalassa

”Pajoista baanalle!” raikui Lyhty ry:n Kalle Havumäen laulamana Holiday Club Saimaalla toukokuun 23. päivänä, jolloin järjestettiin Yes We Can -hankkeen kick off-päivä Eksoten ja Laptuotteen henkilöstölle. Tarkoituksena oli henkilöstön kanssa löytää suuntaviivat seuraavalle kaksivuotiskaudelle, jonka aikana sen tulisi omaksua uudenlainen valmennuksellinen työote kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnassa sekä asiakkaiden työllistystä aiempaa useammin palkkatöihin ja toimia muutenkin tavanomaisissa toimintaympäristöissä toimintakeskusten ulkopuolella. Kick off-päivän keskustelujen ja ryhmätöiden pohjalta on kesän aikana tarkennettu hankkeen toimintasuunnitelmaa.

Pajoista baanalle teema jatkuu syksyn aikana. Kehitysvammaisten työtoimintaa on hankkeen myötä uudistettu muodostamalla työhönvalmennustiimi, johon kuuluu työtoiminnan henkilöstöä eri puolilta Eksotea. Tiimin osaamista vahvistetaan hankkeessa koulutuksen ja työnohjauksellisen tuen avulla. Työhönvalmennusta on jatkossa saatavilla eri puolilla Eksotea näiden osaajien voimin. Tiimi kuljettaa asiakkaita yksilöllisesti kohti työelämää tukien sekä asiakkaita että työnantajia. Työhönvalmennuksen yhteisten toimintakäytäntöjen luomisen lisäksi oleellisena osana on työnantajien kanssa tehtävä yhteistyö, osatyökykyisten työllistämiseen liittyviin asenteisiin vaikuttaminen sekä aktiivinen työnetsintä.

Uudeksi ”Pajoista baanalle” siirtymisen tukemiseksi käyttöön otettu toimintatapa on työn varjostaminen (työhön tutustuminen, Job Shadowing). Erilaisten työvaihtoehtojen esittely kehitysvammaiselle henkilölle tapahtuu työhön tutustumisen kautta – konkreettisesti kokeilemalla työtä. Varjostuspäivän toteutuksessa on mukana Saimaan ammattiopisto.

Lokakuun kuudespäivä nelisenkymmentä kehitysvammaista lähtee tutustumaan erilaisiin työpaikkoihin. Jyrki (kuvassa) tutustui keväällä Auto-Sunilla autokaupassa tehtävään työhön.

Erilaisten työtehtävien etsintä jatkuu syyskuussa käynnistyneessä pilotissa ikäihmisten palveluasumisessa Sammonkodilla. Ikäihmisten parissa toimimisesta kiinnostuneet henkilöt lähtevät kokeilemaan toimimista avustavissa tehtävissä vanhusten palveluissa.

Lokakuussa käynnistyvät Saimian toimesta työ- ja päivätoiminnan henkilöstölle somepajat Imatralla ja Lappeenrannassa. Tammikuussa alkavat henkilöstön ja asiakkaiden yhteiset somepajat. Henkilöstö oppii käyttämään digitaalista ympäristöä osana työ- ja päivätoimintaa yhdessä asiakkaiden kanssa. Tarkoituksena on, että some- ja atk-osaaminen on jatkossa työ- ja päivätoiminnassa osa yhteiskunnassa tarvittavien taitojen opettelua.

Yes We Can -hankkeessa lisätään myös kehitysvammaisten henkilöiden osaamista. Hygieniapassin puute on joskus este kehitysvammaisen henkilön työllistymiselle. Saimaan ammattikorkeakoulu ja Laptuotesäätio etsivät talven aika-

na ratkaisua siihen, miten hygieniapassi olisi mahdollista suorittaa mukautetusti ja olisi yhä harvemmin este työllistymiselle.

Lappeenrannan perintökaarirahaston ja Savitaipaleen kunnan avustuksella käynnistetyt tanssiryhmät jatkavat toimintaansa syksyn ajan. Kokemukset ovat rohkaisevia. Kaksi kehitysvammaisten tanssiryhmää toimii Lappeenrannassa Two Stepillä ja ryhmä Savitaipaleella. Syksyn aikana selvitetään ryhmien vakiintumismahdollisuudet.

Päivätoiminnan monipuolistamiseksi ja erilaisten vaihtoehtojen löytämiseksi etsitään loppuvuoden aikana yhteistyökumppaneita kolmannen sektorin toimijoista. Päivä- ja työtoiminnan asiakkaat kokeilevat ja harjoittelevat käyttämään itseään kiinnostavia harrastus- ja vapaa-ajanpalveluja. Myös vapaaehtoistoimintaan osallistumismahdollisuuksia selvitetään.

Osku -hankkeen syksy

Osalliseksi tietoyhteiskunnasta -hankkeen Oskun syksy on lähtenyt vauhdilla käyntiin. Hanke on kiertänyt Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa hanke-esittelyissä ja nettiopastajia rekrytoimassa elo,- ja syyskuussa. Vapaaehtoisia nettiopastajia on valmennettu syyskuun ensimmäisen kolmen viikon aikana yhteensä 15. Hanke-esittelyt ja nettiopastajien valmennukset jatkuvat marraskuun loppuun asti sovitusti eri paikkakunnilla yhdessä kuntien ja yhdistystoimijoiden kanssa.

Nettiopastuspisteitä ikäihmisille on sovittu tällä hetkellä 3 Etelä-Karjalaan Eksoten ja EKTA:n tiloihin ja 5 Kymenlaakson alueelle Kouvolan korttelikotiyhdistyksen toimipisteisiin ja hyvinvointiasema Sarastukseen Inkeröisiin.

Marraskuulle on sovittu pidettäväksi 8 kyläiltaa Kymenlaakson Kylät ry:n ja alueen aktiivisten kyläyhdistysten sekä kuntien kanssa. Tavoitteena on saada kyliltä aktiivisia ikäihmisiä nettiopastajiksi toisille ikäihmisille ja juurruttaa toiminta pysyväksi ”kerhotoiminnaksi” kylille. Hanke

Jotta päivätoiminta tapahtuu jatkossa enemmän pajojen ulkopuolella, Saimia aloittaa päivätoiminnan muutosvalmennuksen kolmessa yksikössä. Muutosvalmennuksessa etsitään ratkaisuja, miten toiminta siirretään mahdollisimman hyvin ”Pajoista baanalle” – aitoihin toimintaympäristöihin. Muutosvalmennukset alkavat Luumäen toimintakeskuksesta.

Niina Turunen, Yes We Can -hankkeen projektipäällikkö

RADIO ITÄ 24. - 25.10.16 - Radio- ja mediakoulutus radiotyöstä kiinnostuneille kehitysvammaisille

Ohjelma ja lisätietoja [täällä linkistä](#)

aloittaa syyskuun viimeisellä viikolla yhteistyön Kouvolan kaupungin yhteisöpalvelujen kanssa tavoitteena ”kyläyhdistykset mukaan nettiopastointiaan”.

Joulukuun alussa kokoamme kaikki hankkeessa valmenneet nettiopastajat yhteen alueellisesti ja tarjotaan hyvän mielen joulukahvit sekä kiitetään aktiivisuudesta ja siitä arvokkaasta työstä, mitä vapaaehtoiset tekevät auttaakseen toisia saavuttamaan tietoyhteiskunnan palvelut.

Jaana Savolainen, Osku hankkeen projektikoordinaattori

Yhteystiedot

Sirkku Bilaletdin, Sosionomi (YAMK)	Sosiaaliamies (Kymenlaakso)	puh. 040 728 7313	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Minna Buure DI	Projektikoordinaattori, Masto-hanke	puh. 050 555 5686	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Pirkko Haikara Sosionomi (AMK)	Projektikoordinaattori, PRO SOS - Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa	puh. 040 830 6318	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Marjukka Heikkilä Sosiaaliohjaaja	Projektipäällikkö, Lastensuojelun edunvalvonnan koordinaattori	puh. 050 408 4712	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Pirjo Herttuainen Sosionomi (AMK)	Henkilökohtaisen avun koordinaattori, Henkilökohtaisen avun keskus HENKKA	puh. 040 471 7118	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Maarit Hiltunen-Toura TtM	Hankejohtaja, Kansa-koulu -hanke Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	puh. 044 748 5305	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Leena Kaljunen KTT, TtM	Toimitusjohtaja	puh. 044 748 5300	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Leena Kaukio YTM	Henkilökohtaisen avun koordinaattori, Henkilökohtaisen avun keskus HENKKA	puh. 040 178 7308	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Kati Kiiski VTL	Projektikoordinaattori, Kotouttamisohjelman päivittäminen	puh. 050 324 6357	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Tuija Kiljunen Yo-merkonomi	Taloussihteeri	puh. 044 748 5307	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Kai Kortelainen Insinööri (AMK)	Kehittämissuunnittelija, Viestintäasiantuntija	puh. 044 748 5304	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Kirsi Koskelainen Sosionomi (YAMK)	Projektikoordinaattori, Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä - työtä ja osallisuutta nuorille (Jobi)	puh. 050 434 2443	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Tuomas Kumpula YTM, HTK	Sosiaali- ja potilasasiamies (Etelä-Karjala)	puh. 044 748 5306	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Mari Lehtonen YTM	Hankesihteeri, Kansa-koulu -hanke, Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	puh. 040 352 0320	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Hanna Lohijoki VTM	Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Kansa-koulu -hanke, Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	puh. 050 467 0905	Verkatehtaankatu 4, 4. krs 20100 Turku
Heini Maijanen YTM	Projektipäällikkö, Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä - työtä ja osallisuutta nuorille -hanke (Jobi)	puh. 050 325 0836	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Marjo Orava YTM	Projektipäällikkö, Osalliseksi tietoyhteiskunnasta -hanke Osku	puh. 050 341 1237	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Sina Puukko	Projektityöntekijä Pro Sos - uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa	puh. 050 466 4459	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Jaana Savolainen Yhteisöpedagogi (AMK)	Projektikoordinaattori, Osalliseksi tietoyhteiskunnasta -hanke Osku	puh. 050 400 1368	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Pia-Stina Repo VTM	Projektipäällikkö, Masto-hanke	puh. 050 306 3176	Salpausselänkatu 40 A 45100 Kouvola
Päivimaria Seppänen YTM	Projektipäällikkö, Kulttuuripolku senioreille, perintökaari	puh. 044 748 5310	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Jaana Taina YTM	Aluekoordinaattori, Kansa-koulu-hanke	puh. 050 572 6055	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta
Teppo Taskinen FM	Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Kansa-koulu -hanke, Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	puh. 040 717 0314	Tulliportinkatu 34 A 2.krs 70100 Kuopio
Niina Turunen TtM	Projektipäällikkö, Yes We Can -hanke	puh. 050 306 6869	Laserkatu 6 53850 Lappeenranta